

בבית המשפט העליון

רע"א 180/07

בפני: כבוד השופטת א' פרוקצ'יה
 כבוד השופט א' רובינשטיין
 כבוד השופט י' דנציגר

המבקש: אמיר כץ

נגד

המשיבים: 1. איגוד הכדורסל בישראל
 2. הרשות לביקורת תקציבים שליד איגוד הכדורסל
 3. הפועל ירושלים-העמותה לקידום הכדורסל בירושלים
 4. מרכז הפועל-התאגדות לתרבות גופנית

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בת"א-יפו מיום 23.11.06 בע"א 3024/03 שניתן על ידי כבוד השופטות צ' ברון, ר' רונן, ד' קרת מאיר

תאריך הישיבה: י' בתמוז תשס"ט (2.7.09)

בשם המבקש: עו"ד ד' רדעי; עו"ד נ' גדות

בשם המשיבים 1-2: עו"ד י' קרמר

בשם המשיבה 3: עו"ד צ' שילה ועו"ד יוסי ארנון

בשם המשיב 4: עו"ד א' מזור

לבקשת רשות ערעור בטענות (01-05-2007): רעא 180/07 אמיר כץ - ב"כ עו"ד דורון דרעי, עו"ד ניצן גדות נ' איגוד הכדורסל בישראל עו"ד: דורון דרעי, ניצן גדות

מיני-רציו:

* בניגוד לטענות שחקן הכדורסל אמיר כץ, הסכם הבוררות הקבוע בתקנון המוסד לבוררות שליד איגוד הכדורסל בישראל כן חל על התביעה שהגיש נגד המשיבים בגין הימנעותם מביטוחו, וכן חל על כל המשיבים. לפיכך, ניתן לעכב את ההליכים ולהעביר את הסכסוך לבוררות בפני המוסד לבוררות.

* בוררות – בוררות מן הדין – על-פי חוק הספורט

* בוררות – עיכוב הליכים – אימתי

* בוררות – עיכוב הליכים – הסכם בוררות

* בוררות – הסכם בוררות – צדדים לבוררות

המבקש, שחקן כדורסל מקצועי, נפצע בעת ששיחק בשורות המשיבה 3 - קבוצת הפועל ירושלים. כתוצאה מהפציעה נאלץ המבקש, לטענתו, לפרוש מעיסוקו כשחקן כדורסל. המבקש, שלא בוטח ע"י מי מהמשיבים, הגיש נגדם תביעה כספית בבימ"ש השלום. בימ"ש השלום קיבל את בקשת המשיבים 1-2 לעיכוב הליכים ולהעברת הסכסוך למוסד לבוררות שליד איגוד הכדורסל בישראל. ערעור שהגיש המבקש לביהמ"ש המחוזי, נדחה. מכאן בקשת רשות הערעור.

ביהמ"ש העליון דן בבקשה כאילו ניתנה הרשות לערער והוגש ערעור ע"פ הרשות שניתנה, ודחה את הערעור (מפי השופט י' דנציגר ובהסכמת השופטת א' פרוקצ'יה והשופט א' רובינשטיין, אשר הוסיף מספר הערות):

ס' 5 לחוק הבוררות מסמיך את ביהמ"ש לעכב הליכים שהוגשו לפניו בהתקיים מספר תנאים. המבקש מיקד טענותיו כנגד התקיימות התנאי השני והשלישי. לטענתו, הסכם הבוררות הקבוע בתקנון המוסד לבוררות לא חל על התביעה שהגיש, והרשות לביקורת תקציבים שליד איגוד הכדורסל ומרכז הפועל (המשיבים 2, 4) כלל אינם צדדים לו.

ס' 10-11 לחוק הספורט מעגנים חובה סטטוטורית לקיום הליכי בוררות. מכוח הוראות סעיפים אלה התקין האיגוד את תקנון המוסד לבוררות, שדינו כדין הסכם בוררות לכל דבר. סמכות המוסד משתרעת על כל סכסוך הנובע מהיחסים החוזיים שבין הצדדים, לרבות סכסוך נזיקי הנסמך על היחסים החוזיים - ובלבד שאין עניינו בנזקי גוף.

תביעה זו אין עניינה נזקי גוף, אלא תביעה לפיצוי בגין הימנעות מעריכת פוליסת ביטוח. ככל שעסקינן בטענות בדבר הפרת ההסכם בין המבקש לקבוצה, הרי שמדובר בוודאי בטענות הנוגעות ליחסים החוזיים. אך גם ההכרעה בעילת הרשלנות ובעילת הפרת חובה חקוקה תלויה במידה רבה בפרשנות ההסכם ובשאלת עמידת הקבוצה בחובותיה מכוחו.

הלכה היא כי תניית בוררות המחייבת פניה לבוררות בכל סכסוך הנוגע ליחסים החוזיים בין הצדדים, יש לפרש בהרחבה. נקבע כי גם עילות נזיקיות שאינן קשורות בקשר בלתי אמצעי לעילה החוזית עליה חל הסכם הבוררות, מן הדין שימסרו לבוררות. גישה זו מתיישבת עם ההלכה לפיה משנדרש בית המשפט ליתן פרשנות לתניית בוררות, יבחר הוא, מבין הפרשנויות האפשריות, את הפרשנות לפיה על הסכסוך בין הצדדים להתברר במסגרת בוררות.

הדבר נכון מקל וחומר, כאשר בבוררות מכוח חוק הספורט עסקינן. סמכות מוסדות השיפוט הפנימיים של איגודי הספורט, ומוסדות הבוררות הפנימיים בכלל זה, פורשה על דרך ההרחבה. נוסף על היתרונות הגלומים בהתדיינות בפני גופי השיפוט הפנימיים עבור בעלי הדין, הכרה בסמכות הרחבה של גופים אלו מביאה לצמצום העומס השורר בבתי המשפט ולהפחתת העלויות המוטלות בסופו של יום על הציבור הרחב. פרשנות רחבה זו תואמת את כוונת המחוקק.

אם כן, המוסד לבוררות מוסמך לדון בכל טענותיו של המבקש. אשר לצדדים לבוררות. אין חולק כי הקבוצה והאיגוד הם צד לבוררות. אלא שלא יכול להיות חולק כי גם הרשות הינה צד לבוררות מכוח

התקנון, אף אם שמה לא נזכר בו במפורש. הרשות הינה גוף פנימי של האיגוד. משחל התקנון על האיגוד, ברי כי חל הוא גם על אורגן שלו.

יש לראות גם במרכז הפועל כצד לבוררות. הלכה היא כי במקרה בו מבקש אדם שאינו צד לבוררות להצטרף אליה, על מנת שניתן יהיה לצרפו כמבוקש על ידו יש צורך בהסכמת הצדדים להסכם הבוררות המקורי לכך. ככלל, בהיעדר הסכמה כאמור, לא יכול מי שאינו צד להסכם הבוררות לבקש עיכוב הליכים כנגדו לצורך העברתם לבוררות.

אולם, הדבר נתון תמיד לשק"ד ביהמ"ש הדין בבקשת עיכוב ההליכים. עיכוב הליכים כנגד מי שלא היה צד מקורי לבוררות ייתכן במקרים בהם ביהמ"ש יסבור כי הימנעות מפיצול הדיון בין הבוררות לביהמ"ש מחויבת מכוח שיקולי יעילות ונוחות, וכאשר לא נגרם בשל כך אי צדק ועיוות דין לתובע. מקרים אלו יהיו, מטבע הדברים, חריגים.

כזה הוא המקרה הנדון. בין היתר, משום שמדובר בבוררות סטוטורית שהינה פרי מצוותו של המחוקק. בנסיבות אלה נחלש האלמנט ההסכמי הגלום בדרך כלל בפניה לבוררות, וכתוצאה מכך נחלשת גם הדרישה לקבלת הסכמתו של התובע לבקשת הצטרפותו של נתבע נוסף כצד לבוררות, כאשר הנתבעים האחרים מסכימים להצטרפותו.

ס' 5(ג) לחוק הבוררות מורה כי בימ"ש רשאי שלא לעכב את ההליכים אם ראה טעם מיוחד שהסכסוך לא יידון בבוררות. חרף האמור, הלכה היא כי במקרים בהם מדובר בבוררות סטוטורית, אין לביהמ"ש שק"ד אם לעכב את ההליכים שבפניו אם לאו, והוא חייב לעכב את ההליכים ולהעביר את הדיון לבוררות.

מעבר לנדרש, אין בטענות המבקש בהקשר זה ממש גם לגופן. בכלל זה, כבר נקבע כי אין די בחברות של בוררים במוסד שנגדו מתקיימת הבוררות, כשלעצמה, כדי לפוסלם מלדון בסכסוך שבין המוסד לבין בעל דין אחר, וכי לשם קבלת טענה בדבר משוא פנים במקרים מעין אלו יש לפרוס תשתית ראייתית מתאימה. זאת ועוד. בניגוד לטענת המבקש, תביעתו איננה מעוררת סוגיה בעלת חשיבות ציבורית המצדיקה הימנעות מעיכוב הליכים במקרה זה.

השופט רובינשטיין הוסיף מספר הערות, שעיקרן הצורך – לדידו – במבט מתחדש באשר ל"טוטאליות" או "כמעט טוטאליות" הקיימת בעניין הפנייתם של הליכים מסוג זה לבוררות הסטוטורית.

פסק-דין

השופט ד"ר י' דנציגר:

לפנינו בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו מיום 23.11.2006 בע"א 3024/03 (כבוד השופטות צ' ברון, ד' קרת-מאיר ו-ר' רונן) אשר דחה את ערעורו של המבקש על החלטת בית משפט השלום בתל-אביב-יפו מיום 29.4.2003 בבש"א 152358/03 (כבוד השופט ע' אל-יגון) במסגרתה התקבלה בקשת המשיבים 1 ו-2 לעיכוב הליכים ולהעברת הסכסוך בין בעלי הדין לבוררות בפני המוסד לבוררות שליד איגוד הכדורסל בישראל. לאחר עיון בבקשת רשות הערעור על

צרופותיה ובתגובות המשיבים לה, החלטנו לדון בבקשה זו כאילו ניתנה הרשות לערער והוגש ערעור על פי הרשות שניתנה.

עובדות והליכים קודמים

1. המבקש הינו שחקן כדורסל מקצועי אשר נפצע במפרק הירך בעת ששיחק במהלך עונת המשחקים 1999/2000 בשורות המשיבה 3 - קבוצת הפועל ירושלים (להלן: הקבוצה). כתוצאה מפציעה זו נגרמה למבקש, כך לטענתו, נכות לצמיתות בשיעור 30% והוא נאלץ לפרוש מעיסוקו כשחקן כדורסל. המבקש, שלא בוטח על ידי מי מהמשיבים, הגיש נגדם תביעה כספית בבית משפט השלום בעילות של הפרת חובה חקוקה ורשלנות, כאשר בכתב תביעתו הוא טען כי המשיבים לא מילאו את חובתם לבטחו בהתאם להוראת סעיף 7 לחוק הספורט, התשמ"ח-1988 (להלן: [חוק הספורט](#)). עוד טען המבקש במסגרת תביעתו כי [תקנות הספורט](#) (ביטוח), התשנ"ה-1994 (להלן: תקנות הביטוח), הקובעות את הסכומים המזעריים בהם יש לבטח שחקן, בטלות מחמת חריגה מסמכות וחוסר סבירות וכי לחלופין הן אינן חלות בעניינו. כלפי הקבוצה העלה המבקש טענות חוזיות בדבר הפרתה את טופס הסכם השחקנים שנחתם בינה לבין המבקש ביום 9.11.1999 (להלן: הסכם השחקנים), במסגרתו התחייבה הקבוצה לבטח את המבקש על חשבונה בהתאם לתקנות הביטוח, ואף טען כי הסכם השחקנים הוא חוזה אחיד שתנאיו מקפחים. המבקש העמיד את תביעתו על סכום כולל של 1,711,960 ש"ח, כשווי תקבולי הביטוח המגיעים לו, לשיטתו, בגין פציעתו ופרישתו ממשחק הכדורסל.

המשיב 1 - איגוד הכדורסל בישראל - והמשיבה 2 - הרשות לבקורת תקציבים שליד איגוד הכדורסל (להלן: האיגוד והרשות בהתאמה), הגישו בקשה לעיכוב הליכים בבית משפט השלום (בש"א 152358/03) בטענה כי הן על פי הוראות [חוק הספורט](#) והן על פי הוראות תקנון המוסד לבוררות שהותקנו מכוחו (להלן: התקנון), יש להעביר את הדיון בתביעת המבקש למוסד לבוררות שליד איגוד הכדורסל בישראל (להלן: המוסד לבוררות). המבקש מצידו התנגד לבקשה וטען כי הרשות כלל אינה נזכרת בתקנון ועל כן יש לדחות את הבקשה על הסף ככל שהיא נוגעת אליה. עוד טען המבקש כי הבקשה לא נתמכה בתצהיר והוגשה בשיהוי רב - כחודשיים לאחר שהתקיימה ישיבת קדם משפט בתיק. בנוסף, טען המבקש כי תביעתו נשענת בעיקרה על עילות נזיקות אשר אינן נמנות על הנושאים הכפופים לבוררות בהתאם לתקנון וכי תניית הבוררות המצויה

בתקנון ובהסכם השחקנים היא בבחינת תנאי מקפח בחוזה אחיד. כמו כן, טען המבקש כי העברת הדיון למוסד לבוררות, הנתון לשליטתו ולמרותו של האיגוד, מעלה חשש למשוא פנים מצד הבוררים המכהנים בו. לבסוף, טען המבקש כי תביעתו מגלה עניין בעל חשיבות ציבורית וכי גם מטעם זה אין להעבירה למוסד לבוררות.

2. בית משפט השלום נעתר לבקשת האיגוד והרשות והורה על עיכוב ההליכים המתנהלים לפניו, תוך שקבע כי הוראות [חוק הספורט](#) והתקנון, אשר חלות על כל הספורטאים והקבוצות בתחום הכדורסל, כמו גם על האיגוד, כופות הליכה לבוררות. בית משפט השלום דחה את טענת המבקש לפיה אין בסמכות המוסד לבוררות לדון בתביעתו עקב אופיה הנזיקי וקבע כי חובת הבוררות חלה על כל סכסוך הנוגע ליחסים החוזיים שבין הצדדים, כך שאין לפצל את הדיון בתביעה באופן מלאכותי בין עילות חוזיות ועילות נזיקיות. כן, נדחתה טענתו של המבקש בדבר החשש למשוא פנים תוך שנקבע כי הבוררות הינה הליך מנהלי ומשכך חלים עליה כללי הצדק הטבעי וחובות מן המשפט הציבורי, כאשר בפני המבקש פתוחה הדרך לתקוף את החלטת המוסד לבוררות אם יסבור כי זה לא נהג כדין. בית משפט השלום נמנע מלדון בטענת המבקש בדבר היות תניית הבוררות תנאי מקפח בחוזה אחיד, מן הטעם שטענה זו לא נטענה על ידו בכתב התביעה. לבסוף, קבע בית משפט השלום כי משניתנה הסכמתם של הקבוצה ושל המשיב 4, מרכז הפועל – התאגדות לתרבות גופנית (להלן: מרכז הפועל), לבקשה, הרי שיש להעביר את הסכסוך כולו, כמקשה אחת, להכרעת המוסד לבוררות.

3. על החלטה זו הגיש המבקש בקשת רשות ערעור לבית המשפט המחוזי אשר נדונה כערעור ובה חזר הוא, בעיקרו של דבר, על הטענות שהעלה בפני בית משפט השלום בהוסיפו כי שגה האחרון עת דחה אותן טענות, כאשר חלקן כלל לא זכו למענה מצידו. ואילו המשיבים סמכו את ידיהם על החלטתו של בית משפט השלום ואף הם חזרו על הטענות שהעלו בפניו. בפסק דינו עמד בית המשפט המחוזי על כך שסמכותם של מוסדות השיפוט הפנימיים של איגודי הספורט פורשה בפסיקה על דרך ההרחבה ובהתאם לכך קבע כי משלשון התקנון במקרה דנן אינה מגבילה את היקף סמכותו של המוסד לבוררות להכריע בסכסוך בעילה חוזית בלבד, אלא מדברת היא בסכסוכים שמקורם ביחסיהם החוזיים של הצדדים, דהיינו היחסים המקצועיים הנובעים מן ההסכם שנכרת בין השחקן לקבוצה, תהא עילת התביעה אשר תהא, אין מקום להבחנה שביקש המבקש לעשות בין תביעה שעילתה חוזית ובין תביעה שעילתה נזיקית כל עוד קשורות הן בהסכם השחקנים. בית המשפט המחוזי המשיך וקבע כי הבחנה כאמור אף

אינה עולה בקנה אחד עם תכליתו של חוק הספורט ועם כוונת הצדדים להסכם השחקנים ליישב את המחלוקות שביניהם במוסד לבוררות. משכך, נקבע כי צדק בית משפט השלום בקובעו כי אין לפצל את הדיון בין עילות תביעה חוזיות ובין עילות תביעה נזיקיות וכי יש לברר את התביעה כולה בבוררות. בית המשפט המחוזי הטעים כי משעסקינן במקרה זה בבוררות סטטוטורית, הנכפית מכוח סעיף 11 לחוק הספורט, חייב בית המשפט לעכב את ההליכים ואין בידיו שיקול דעת בעניין זה, וקבע כי לפיכך כל טענות המבקש הנוגעות לאי התקיימותם של התנאים לעיכוב הליכים לפי סעיף 5 לחוק הבוררות ולמצער לקיומם של טעמים מיוחדים שלא להעביר את הסכסוך לבוררות, אינן יכולות להתקבל.

בית המשפט המחוזי דחה את טענת המבקש לפיה יש לדחות את בקשת עיכוב ההליכים מאחר שהטענה כנגד סמכותו של בית המשפט לא הועלתה בישיבת קדם המשפט הראשונה, הואיל וטענה כאמור הועלתה בכתב ההגנה שהוגש על ידי האיגוד והרשות, ומשהועלתה הטענה במסגרת כתב ההגנה, אין הם מנועים מלחזור ולהעלות את הבקשה עם תחילת המשפט. אשר להיעדרו של תצהיר לתמיכה בבקשה לעיכוב הליכים, קבע בית המשפט המחוזי כי מאחר ובעניין שלפנינו מדובר בבוררות סטטוטורית החלה על הצדדים, כך שאין כל צורך בהוכחת קיומו של הסכם בורות, ומשהמבקש הוא שהגיש תביעה כנגד המשיבים כך שהם לא נדרשו להוכיח כי פנו אליו מיוזמתם בבקשה לקיים בורות, כאשר לא נטען על ידי המבקש כי עובר להגשת התביעה מצידו פנה הוא אל המשיבים בבקשה לקיים בורות וסורב על ידם, לא נגרם פגם של ממש עקב אי צירוף התצהיר לבקשה, פגם שיש בו כדי להביא לדחייתה.

גם טענתו של המבקש בדבר היותה של תניית הבוררות תנאי מקפח בחוזה אחיד נדחתה על ידי בית המשפט המחוזי, מן הטעם שזו נטענה בכלליות ולא הוכחה כדבעי. ומכל מקום, המשיך בית המשפט המחוזי וקבע, מדובר במקרה דנן בתניית בורות מקובלת אשר אינה חורגת מן ההסמכה שניתנה לאיגוד בחוק הספורט ושאינה מקנה לו ייתרון כלשהו על המבקש בבחירת הבוררים או מקום הבוררות, כאשר המוסד לבוררות הינו מוסד שיפוטי פנימי שכל חבריו הם משפטנים המחויבים לנהוג בסבירות ובהגינות, תוך שמירה על כללי הצדק הטבעי. בית המשפט המחוזי ציין כי גם טענותיו של המבקש בדבר חשש למשוא פנים והטיית הדין לרעתו על ידי המוסד לבוררות נטענו בעלמא וכי אין בהן, לבדן, ללא ראיות ממשיות שיתמכו בהן, כדי למנוע את העברת הסכסוך למוסד לבוררות, קל וחומר כאשר טרם מונה בורר בתיק. בנוסף, נוכח

סעיף 5א לתקנון הקובע כי בכל דיון בין שחקן לקבוצה שאינה רשומה כעמותה עצמאית יוכל מרכז הספורט להצטרף כצד לדיון, נקבע כי מרכז הפועל רשאי להצטרף לדיון בפני המוסד לבוררות, לאחר שזה הגיש הודעה על הסכמתו לבקשה לעיכוב הליכים. אשר לרשות, נקבע כי משזו אינה בגדר התאגדות עצמאית, אלא הוקמה כאורגן של האיגוד, הרי שהסכם הבוררות הקבוע בתקנון מחייב גם אותה.

לבסוף, דחה בית המשפט המחוזי גם את טענת המבקש כי העניין הציבורי בתביעתו מצדיק את בירורה בבית המשפט, הואיל ויסודה של התביעה הוא בהפרת חובת הביטוח כלפיו בעוד ששאלת חוקיותן של תקנות הביטוח הועלתה במסגרתה אך לצורך קביעת גובה הפיצוי הראוי בגין ההפרה האמורה, כך שהתביעה לא מעוררת למעשה עניין בעל חשיבות ציבורית כללית המקים אינטרס מיוחד שלא להעבירה להכרעת המוסד לבוררות. נוכח כל האמור לעיל הערעור נדחה.

תמצית טענות המבקש

4. לטענת המבקש, שגה בית המשפט המחוזי עת נתן להוראות התקנון פרשנות מרחיבה אשר לפיה סמכותו של המוסד לבוררות משתרעת על כל סכסוך הנובע מן היחסים החוזיים שבין הצדדים, ובכלל זה סכסוך שעניינו נזקי גוף או הפרת חובת הביטוח לפי [חוק הספורט](#), בעוד שהמוסד לבוררות הינו טריבונל מקצועי שאינו אמור לדון בתביעות נזיקין, תחום שבו אין לו כל ידע או מומחיות. לטענתו, פרשנות כזו מנוגדת ללשון התקנון ואינה מתיישבת עם תכליתו, כאשר למעשה העניינים שנמסרו להכרעתו של המוסד לבוררות הם בעיקר עניינים טכניים-מקצועיים מתחום עולם הספורט. בנוסף, עומד המבקש על כך שנוסח התקנון אשר הוצג על ידי האיגוד והרשות בתמיכה לבקשתם לעיכוב הליכים בפני בית משפט השלום היה נוסח ישן ובלתי נכון, כאשר בנוסח העדכני של התקנון אשר תוקן עובר להגשת הבקשה לעיכוב הליכים נכללת הוראה מפורשת לפיה המוסד לבוררות לא ידון בתביעות לנזקי גוף (הוראת סעיף 2(ט) לתקנון). נוכח האמור לעיל וגם אם בתחילה אף המשיבים לא היו מודעים לשינוי בתקנון, משלא גילו הם את דבר השינוי לבית המשפט בהמשך ההליכים בערכאות דלמטה על פני תקופה של כשלוש שנים, נוצר עיוות דין חמור ביחס למבקש, שכן הנוסח הנכון של התקנון תומך לחלוטין בעמדתו וממילא משמיט את הבסיס לטיעוני המשיבים כולם כמו גם את הבסיס להחלטות הערכאות דלמטה. ואולם, ממשיך המבקש וטוען, גם אם נראה בתקנון הסכם בוררות המחייב את הקבוצה ואת האיגוד,

משלא נזכרים בו הרשות ומרכז הפועל אין הוא יכול לחייב אותם כך שלא היה מקום לעכב את ההליכים בעניינם. בנוסף, טוען המבקש כי שגה בית המשפט המחוזי את דחה את טענתו בדבר קיומו של חשש למשוא פנים ולהטיית הדין לרעתו במסגרת המוסד לבוררות, גוף אשר נתון לפיקוחו של האיגוד, כאשר הסעד שהתבקש במסגרת תביעתו כנגד האיגוד הינו סעד כספי משמעותי. לטענת המבקש, בנסיבות אלה ברור לחלוטין כי העברת הדין למוסד לבוררות מעלה חשש כבד למשוא פנים ולהטיית הדין לרעתו. לבסוף, טוען המבקש כי בית המשפט המחוזי שגה גם בכך שקבע כי אין עניין ציבורי בבירור תביעתו בבית המשפט, וזאת חרף העובדה שהכרעה בה משליכה על ספורטאים רבים ולמרות שנדרשה במסגרתה הכרזה על בטלות תקנות הביטוח מחמת חוסר סמכות וחוסר סבירות בהתקנתן.

תמצית טענות המשיבים

5. אף שהקבוצה ומרכז הפועל הגישו כתבי טענות נפרדים, נוסף על אלו שהוגשו על ידי האיגוד והרשות, לשם הנוחות ועל מנת למנוע חזרה מיותרת, יובאו להלן טענות כל המשיבים כמכלול אחד. לטענת המשיבים, נושאי הבוררות הוגדרו במסגרת התקנון בצורה רחבה ביותר, תוך שנקבע כי כל סכסוך שבין שחקן לאיגוד בכל הנוגע ליחסים החוזיים שבין השחקן לקבוצה יידון בפני המוסד לבוררות, לרבות תביעות בעילות נזיקיות, ובלבד שעילות אלה נוגעות ליחסים החוזיים בין הצדדים. לטענתם, אין ממש בטענת המבקש לפיה העניינים שנמסרו להכרעת המוסד לבוררות הם בעיקר עניינים טכניים-מקצועיים. עוד טוענים המשיבים, כי עובדה זו נלמדת אף מן ההבהרה שנעשתה בתקנון המוסד לבוררות (על ידי הוספת סעיף 2(ט) לתקנון), עליה סומך המבקש את טענתו בהקשר זה, לפיה הוחרג מסמכותו של המוסד לבוררות דיון בתביעות העוסקות בנזקי גוף בלבד, בעוד שהסמכות לדון בתביעות נזיקיות אחרות, שרירה וקיימת בידיו. בהמשך לאמור לעיל, טוענים המשיבים כי גם אם נכונה טענת המבקש כי ההבהרה האמורה הוכנסה לתקנון עוד לפני הגשת הבקשה לעיכוב הליכים על ידי האיגוד והרשות, הרי שאין לכך כל חשיבות לעניין הנדון, שכן מטרת התיקון היתה לאשרר מצב קיים בו תביעות בגין נזקי גוף ממילא לא מתבררות במסגרת המוסד לבוררות, כפי שצינו האיגוד והרשות עצמם מפורשות במסגרת כל ההליכים שהתקיימו בתיק דנן לפני בית המשפט המחוזי. לטענתם, זו היתה ממילא גם הנחת הערכאות דלמטה בדונן בסוגיה זו, כך שגם אם לא היו הן מודעות לתיקון גופו, לא נפל פגם כלשהו בהחלטותיהן. בנוסף, טוענים המשיבים כי למרות שהמוסד לבוררות הוקם

מכוח תקנון המוסד לבוררות של האיגוד, הרי שהבוררים שמאיישים אותו, שהינם עורכי דין בלתי תלויים הנמנים על השורה הראשונה של משפטני הספורט בישראל, הם עצמאיים ואינם תלויים כלל באיגוד או במוסדותיו, כך שלא קיים חשש למשוא פנים מצידם, כאשר קבלת טענתו של המבקש בהקשר זה תשמוט למעשה את הקרקע תחת כל מהות המוסד לבוררות שהינו מוסד בוררות סטטוטורי. לטענתם, המבקש אף לא הציג ראיות ברורות שתובלנה למסקנה כי יש לו יסוד שלא לתת אמון במוסד לבוררות, מה גם שטרם מונה בורר להכרעה בסכסוך הנדון, כך שלא ייתכן שכבר בשלב זה תעלה טענה כלשהי בדבר היעדר אמון בו. לבסוף, טוענים המשיבים כי אין בתביעת הביטוח הפרטנית של המבקש כדי לעורר עניין ציבורי אשר יצדיק הימנעות מעיכוב ההליכים בפני בית המשפט, כאשר הכרעה בטענותיו של המבקש בכל הקשור לסבירות תקנות הביטוח במסגרת הדיונית בה הן הועלו ממילא תהיה הכרעה "בשאלה אגבית" בהתאם לכללי הסמכות הנגזרת אשר אינה מועילה בצורה כלשהי לכלל ציבור השחקנים.

דיון והכרעה

6. לאחר שעיינתי בבקשת רשות הערעור על צרופותיה ובתשובותיהם של המשיבים לה ושמעתי את טענות בעלי הדין במסגרת הדיון שהתקיים לפנינו, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות.

עיכוב הליכים

7. מקום בו מוגשת לבית המשפט תובענה בעניין אשר נכרת לגביו הסכם בוררות, מוסמך בית המשפט לעכב את ההליכים בתובענה ולהעביר את בירורה למסגרת של בוררות, בהתאם לאמור בהסכם [ראו למשל: [רע"א 4716/04](#) hotels.com נ' זוז תיררות בע"מ (פורסם בנבו), 7.9.2005], פסקה 4; [רע"א 4956/07](#) לבנברג נ' ביקור חולים – הוספיטל (פורסם בנבו), 2.4.2009], פסקה 4. משהחליטה הערכאה הדיונית לעכב את ההליכים המתנהלים לפניה ולהעביר את הדיון לבוררות, לא תיטה ערכאת הערעור להתערב בהחלטה זו. עיכוב הליכים כאמור הינו עניין המצוי בשיקול דעתה של הערכאה הראשונה ורק במקרים בהם נפלה טעות של ממש בשיקול דעתה של זו תתערב בו ערכאת הערעור [ראו: [רע"א 4882/96](#) יעקב (ג'ק) נאסר נ' אדמונד ספרא (פורסם בנבו), 6.3.1997], פסקה 6; [רע"א 363/01](#) נרקיס בניה בע"מ נ' ד.ש.י. אריאל לבנין והשקעות בע"מ (פורסם בנבו), 29.3.2001], פסקה 3; [רע"א 2397/07](#) Fortinet Inc. נ' אבנט תקשורת בע"מ (פורסם בנבו), 28.1.2008], פסקה 12; [רע"א 9722/07](#) ציינווירט נ' כהן

(פורסם בבנו), (10.11.2008), פסקה 21]. לא שוכנעתי כי נפלה טעות כלשהי בהחלטותיהם של בית משפט השלום ושל בית המשפט המחוזי, ומקל וחומר טעות של ממש, המצדיקה את התערבותו של בית משפט זה.

8. הוראת החוק העיקרית המסדירה את סוגיית עיכוב ההליכים והעברתם לבוררות מצויה בסעיף 5 ל**חוק הבוררות** הקובע לאמור:

”(א) הוגשה תובענה לבית משפט בסכסוך שהוסכם למסרו לבוררות וביקש בעל-דין שהוא צד להסכם הבוררות לעכב את ההליכים בתובענה, יעכב בית המשפט את ההליכים בין הצדדים להסכם, ובלבד שהמבקש היה מוכן לעשות כל הדרוש לקיום הבוררות ולהמשכה ועדיין הוא מוכן לכך.
 (ב) בקשה לעיכוב הליכים יכול שתוגש בכתב הגנה או בדרך אחרת, אך לא יאוחר מהיום שטען המבקש לראשונה לגופו של ענין התובענה.
 (ג) בית המשפט רשאי שלא לעכב את ההליכים אם ראה טעם מיוחד שהסכסוך לא יידון בבוררות.”

הינה כי כן, סעיף זה מסמיך את בית המשפט לעכב הליכים שהוגשו לפניו בהתקיים התנאים המנויים בו, לרבות: קיומו של הסכם בוררות בין בעלי הדין; היות התובענה שהוגשה לבית המשפט בעניין סכסוך שהסכם הבוררות חל עליו; היות בעל הדין מבקש העיכוב צד להסכם הבוררות; קיומה של נכונות מצד המבקש לעשות את כל הדרוש לקיום הבוררות ופניה מצדו בבקשה לעיכוב הליכים עוד לפני שטען לראשונה לגופו של עניין במסגרת התובענה.

במסגרת בקשת רשות הערעור המבקש מיקד למעשה את טענותיו כנגד התקיימותם של התנאים השני והשלישי המנויים לעיל. לטענתו, הסכם הבוררות הקבוע בתקנון לא חל על התביעה שהגיש, ומכל מקום הרשות ומרכז הפועל כלל אינם צדדים לו. המבקש זנח במסגרת בקשתו הכתובה את הטענה לפיה מאחר שהקבוצה ומרכז הפועל לא הגישו בקשה עצמאית ונפרדת לעיכוב הליכים, לא היה מקום להעניק להם סעד זה. ואולם, משעלה נושא זה, גם אם אגב אורחא, במסגרת הדיון שהתקיים לפנינו, רואה אני לציין כי לדידי אין בטענה האמורה ממש. מקום בו מגיש אחד הנתבעים בקשה לעיכוב הליכים העומדת בדרישות הדין, די בכך שהנתבעים האחרים יביעו את הסכמתם להצטרף לבקשה זו על מנת שבית המשפט יעכב את ההליכים גם ביחס

אליהם, ובלבד שעומדים הם ביתר התנאים הקבועים בסעיף 5 [לחוק הבוררות](#). משנתנו הקבוצה ומרכז הפועל את הסכמתם לבקשת האיגוד והרשות לעיכוב הליכים, וזאת במסגרת תגובותיהם לבקשת עיכוב ההליכים [ראו: סעיף 1 לתגובותיהם] ומשעומדים הם, כפי שיוסבר להלן, ביתר תנאי סעיף 5 [לחוק הבוררות](#), יצאו בכך ידי חובת חוק הבוררות ולא היה כל צורך כי יגישו בקשות נפרדות לעיכוב הליכים, על מנת שגם עניינם יידון בבוררות.

תחולת התקנון על תובענת המבקש

9. הבוררות בעניין שלפנינו מתחייבת מכוחו של [חוק הספורט](#) אשר קובע בסעיף 10 שבו כי:

“(א) התאחדות או איגוד יתקינו תקנונים שיסדירו את הניהול התקין של הענף או של ענפי הספורט שהם מרכזים, לרבות תקנונים בדבר משמעת, שיפוט פנימי, העברת ספורטאים – בכפוף לסעיף 11א, שכר ותשלומים לספורטאים, למאמנים ולבעלי תפקידים אחרים.
 (ב) ...
 (ג) התקנונים האמורים יחייבו את אגודות הספורט, הספורטאים ובעלי התפקידים שבאותו ענף או באותם ענפי ספורט.” [ההדגשות אינן במקור – T.].

סעיף 11 [לחוק הספורט](#) קובע לאמור:

“הסמכות הבלעדית לדון ולהחליט בענינים הקשורים לפעילות במסגרת התאחדות או איגוד, תהיה בידי מוסדות השיפוט הפנימיים שנקבעו בתקנון; החלטות ערכאת השיפוט הפנימית העליונה בענייני משמעת יהיו סופיות ואין לערער עליהן לפני בית משפט.” [ההדגשות אינן במקור – T.].

סעיפים אלו, החלים גם על מוסדות הבוררות הפנימיים של ארגוני הספורט הנזכרים בהם, מעגנים חובה סטטוטורית לקיום הליכי בוררות, כך שבית המשפט יעכב הליכים כל אימת שתוגש אליו תביעה [שחוק הספורט](#) חל על הצדדים לה ואשר עומדת בתנאי התקנונים שהותקנו מכוחו ויפנה אותם למוסדות הבוררות, לפי ענפי הספורט השונים, ובענייננו למוסד לבוררות של האיגוד [ראו למשל: סמדר אוטולנגי בוררות – דין ונוהל 78 (מהדורה רביעית מיוחדת, 2005) (להלן: אוטולנגי)].

מכוח הוראות סעיפים 10 ו-11 הנ"ל התקין האיגוד את תקנון המוסד לבוררות - שדינו כדין הסכם בוררות לכל דבר [כאמור בסעיף 1(ה) לתקנון] - אשר "חל על כל הקבוצות הרשומות ו/או שהיו רשומות באיגוד ועל השחקנים הרשומים ו/או שהיו רשומים באיגוד..." [סעיף 1(ג) לתקנון].

סעיף 2 לתקנון קובע את "נושאי הבוררות" ובין הוראותיו נמצא שלוש הוראות

אלה:

..."
ב. כל סכסוך הנוגע ליחסים החוזיים שבין קבוצה לשחקן או בין שחקן לקבוצה.

...
ד. כל סכסוך בין שחקן ו/או בין קבוצה לאיגוד בכל הנוגע ליחסים החוזיים שבין קבוצה לשחקן ובכל הנוגע לרישום ו/או העברות ושחרורים ו/או השאלות של שחקנים.

...
ט. המוסד לבוררות לא ידון בתביעות לנזקי גוף."

סעיף 3 לתקנון, אשר כותרתו הינה "בוררות חובה", קובע כי "כל סכסוך כמפורט בסעיף 2 דלעיל יובא לדיון אך ורק במסגרת הבוררות". יצויין כי גם בסעיף 9 להסכם השחקנים, שכותרתו היא "בוררות", נקבע כי חילוקי הדעות בין הצדדים לו, דהיינו השחקן והקבוצה, יובאו לבוררות אשר תתנהל בהתאם להוראות תקנון המוסד לבוררות של האיגוד.

10. יצויין כבר כאן כי אין בידי לקבל את טענת המבקש לפיה העובדה שהתקנון תוקן עובר להגשת הבקשה לעיכוב הליכים על ידי האיגוד והרשות, כך שהוסף במסגרתו סעיף 2(ט) אשר קובע כי המוסד לבוררות לא ידון בתביעות לנזקי גוף, משמיטה את הקרקע תחת החלטותיהן של הערכאות דלמטה אשר הסתמכו על נוסחו הקודם של התקנון. ראשית, מעיון בכתב התביעה של המבקש בבית משפט השלום עולה בבירור כי תביעתו אינה תביעה לפיצוי בגין נזקי גוף, כי אם תביעה לפיצוי בגין הימנעות המשיבים, שלא כדין לטענתו, מעריכת פוליסת ביטוח למבקש, או בגין היעדר פיקוח נאות מצד חלקם על עריכתה. המבקש אף מציין בסופו של כתב התביעה כי "הנתבעים [המשיבים] חייבים לפצות את התובע [המבקש] בגין הנזק הכספי הכבד

שהם גרמו לו" אשר "בא לידי ביטוי... בתגמולי הביטוח אשר להם הוא היה זכאי אילו נערכה עבורו פוליסת ביטוח" [פסקאות 60-63 לכתב התביעה. ההדגשות אינן במקור – י.ד. והשוו: דרורה פלפל הספורט בראי המשפט 275-276 (1994) (להלן: פלפל)]. משעניינה של תביעת המבקש כלל לא נוגע לנזקי גוף, ברי כי סעיף 2(ט) לתקנון אינו חל עליה, כך שאין לו כל נפקות לערעור שלפנינו. יתר על כן, האיגוד והרשות ממילא עמדו בפני בית המשפט המחוזי על כך שהמוסד לבוררות אינו מוסמך לדון בתביעות לנזקי גוף [ראו פסקה 31 לסיכומי האיגוד והרשות בבית המשפט המחוזי], כך שבעת שזה אישר את החלטתו של בית משפט השלום לעכב את ההליכים בתיק דנן ולהעבירם לבוררות, יצא הוא מתוך נקודת הנחה כי תביעות בגין נזקי גוף אינן מצויות בסמכותו של המוסד לבוררות ולא הוטעה לחשוב אחרת. הינה כי כן, בניגוד לטענת המבקש, אין בעובדה שבית המשפט המחוזי פסק במחלוקת נשוא הערעור דנן מבלי שידע על קיומו של סעיף 2(ט) כדי לפגוע בתוקף פסק דינו או לעורר חשש להיווצרותו של עיוות דין בעניינו של המבקש.

11. אין בידי לקבל גם את טענתו של המבקש לפיה המוסד לבוררות אינו מוסמך לדון בתביעות נזיקיות כי אם בתביעות חוזיות בלבד וצדק בית המשפט המחוזי בקובעו כי סמכותו של המוסד לבוררות משתרעת על כל סכסוך הנובע מן היחסים החוזיים שבין הצדדים, לרבות סכסוך נזיקי (ובלבד שאין עניינו בנזקי גוף). כאמור לעיל, בהתאם לסעיף 2 לתקנון, מוסמך המוסד לבוררות לדון ב"כל סכסוך" בין השחקן לבין הקבוצה או האיגוד "בכל הנוגע ליחסים החוזיים שבין קבוצה לשחקן" [ההדגשות אינן במקור – י.ד.]. ככל שבטענותיו של המבקש בדבר הפרת הסכם השחקנים בינו לבין הקבוצה עסקינן, הרי שטענות אלה הן בוודאי טענות "בכל הנוגע ליחסים החוזיים שבין הקבוצה לשחקן", דהיינו טענות שהמוסד לבוררות מוסמך, בהתאם לתקנון, לדון בהן. ואולם, גם את טענותיו של המבקש במישור הנזיקי, טענות שכאמור לעיל אינן מתמקדות בנזקים הגופניים שנגרמו למבקש כתוצאה מפציעתו, יש לראות כטענות הנוגעות ליחסים החוזיים שבין המבקש לבין הקבוצה, כך שגם הן מצויות בגדר סמכותו של המוסד לבוררות.

באשר לטענת המבקש כי האיגוד והרשות התרשלו כשלא פיקחו על כך שהחובה החוזית של הקבוצה לבטח את המבקש אכן מומשה, ובאופן סביר; הגם שמדובר בטענה נזיקית, הרי שהיא סומכת עצמה על היחסים החוזיים שבין המבקש לקבוצתו ולפיכך עונה על דרישות סעיף 2 לתקנון. הוא הדין ביחס לטענתו הכללית של

המבקש לפיה התרשלו המשיבים כולם בכך שלא ערכו עבורו פוליסת ביטוח ואף הפרו בהתנהגותם זו חובה חקוקה, דהיינו את הוראת סעיף 7(א) [לחוק הספורט](#) המטיל חובה כללית על "אגודת ספורט, ארגון ספורט, התאחדות ואיגוד" לבטח את הספורטאים הנוטלים חלק בתחרויות ספורט שמאורגנות בידם או מטעמם. כך, בכתב הגנתם טענו האיגוד והרשות כי על אף שסעיף 7(א) [לחוק הספורט](#) קובע את העיקרון לפיו הספורטאים יבוטחו, אין בו משום חיוב לביטוח משולש על ידי האגודה, ארגון הספורט והאיגוד גם יחד, או משום חיוב המופנה לאיגוד לערוך ביטוח לכל אחד מרכבות הספורטאים המשחקים במסגרתו, כאשר לטענתם חובת הביטוח של הספורטאים חלה על קבוצותיהם דווקא [סעיפים 15-12 לכתב ההגנה]. זאת ועוד, סעיף 28 לתקנות האיגוד קובע כי קבוצה המחדשת את רישומה למשחקי הליגה או הנרשמת כקבוצה חדשה חייבת לבטח את הספורטאים בהתאם לתקנות הביטוח וכי על הקבוצה להמציא לאיגוד אישור כי היא מבוטחת כמתחייב בהוראות אלה ולחתום על כתב התחייבות ושיפוי לאיגוד. מבלי להביע עמדה ביחס לטענות הצדדים בהקשר זה לגופו של עניין ומבלי לקבוע מסמרות בדבר נפקותו של סעיף 28 הנ"ל לצורך ההכרעה בתביעת המבקש, מן האמור לעיל מסתבר כי ההכרעה בעילה הכללית של הרשלנות ובעילת הפרת חובה חקוקה תלויה במידה רבה בפרשנותו של הסכם השחקנים בין המבקש לבין הקבוצה ובשאלת עמידתה של הקבוצה בחובותיה מכוחו ולמצער מצריכה הכרעה כאמור הידרשות לעניינים אלו. לאור זאת, אני סבור כי יש לראות גם בטענותיו הכלליות של המבקש בדבר התרשלות המשיבים והפרת חובה חקוקה מצידם כנוגעות ליחסים החוזיים שבין המבקש לבין הקבוצה, ומשכך מוסמך לדון גם בטענות אלה המוסד לבוררות.

12. ואכן, הלכה מושרשת היא כי תניית בוררות המחייבת פניה לבוררות בכל סכסוך הנוגע ליחסים החוזיים בין הצדדים, בדומה לתניה בעניין שלפנינו, יש לפרש בהרחבה, באופן שכל המחלוקות שנתגלעו בין הצדדים ואשר נוגעות לאותם יחסים חוזיים או נובעות מהן, לרבות מחלוקות במישור הנזיקי, תתבררנה במסגרת הליך הבוררות. הגישה "של הפרדה מלאכותית בין עילות שבנזיקין לבין עילות חוזיות הכרוכות באותו עניין עצמו, הינה בבחינת עניין של 'פיצול שערות'" [ע"א 721/86 [N. V. Optische Industries de Oude Delft](#) ו' תדיאן בע"מ, פ"ד מד(4) 259, 262 (1990)]. כן ראו: ע"א 358/76 [C. CZARNIKOW LIMITED](#) ו' המגן חברה לביטוח בע"מ, פ"ד לא(1) 469, 474 (1976); רע"א 4620/08 [Interton Inc](#) ו' AVR

Communications Ltd (פורסם בנבו), 1.6.2008), פסקה 22 (להלן: עניין Interton).
יפים לעניין זה דבריו של כבוד השופט זוסמן (כתוארו אז):

“לעתים קרובות מוצאת לה תביעה יסוד ושורש בקשר החוזי ובדיני נזיקין כאחד; במקרה כזה לא יהא זה מעשי להפריד בין הדבקים ולהביא אותו סכסוך על אותן עובדות פעמיים לדיון, רק בשל השוני של היסוד המשפטי. הדין אף אינו מחייב הפרדה שכזאת...”

מקום ששטר הבוררות שבחוזה, כלשונו וככתבו, מסמך בורר לדון בענין, הוא רשאי להיזקק גם לתביעת נזיקין... המבחן היחיד הקובע הוא המבחן הפרסונלי “[ע"א 20/70 "עמיר" חברה להספקה של התאחדות האיכרים בישראל בע"מ נ' מ.צ.ק. בע"מ, פ"ד כד \(1\) 692, 694 \(1970\)](#)”.

משגם הטענות הנזיקיות המועלות על ידי המבקש נוגעות, כאמור לעיל, להסכם בינו לבין הקבוצה, ברי כי אין מקום לפצל את הדיון בינו לבין העילה החוזית ה"טהורה" של המבקש כנגד הקבוצה. יתר על כן, מקובלת עליי טענת המשיבים בהקשר זה כי הוספתו לתקנון של סעיף 2(ט), אשר קובע כי המוסד לבוררות לא ידון בתביעות לפיצוי בגין נזקי גוף, דווקא תומכת במסקנה האמורה, כאשר מן הלאו שבסעיף זה שומעים אנו את ההן: העובדה שהתקנון מוציא מכלל הנושאים הנתונים לסמכותו של המוסד לבוררות תביעות נזיקיות שעניינן נזקי גוף בלבד, מעידה על כך שלא הוצאו מסמכותו של זה תביעות נזיקיות אחרות, לרבות תביעות בגין רשלנות והפרת חובה חקוקה. זאת ועוד, כבר נקבע בעבר כי גם עילות נזיקיות שאינן קשורות בקשר בלתי אמצעי לעילה החוזית עליה חל הסכם הבוררות מן הדין שימסרו לבוררות, וכך קבע בהקשר זה כבוד השופט ויתקון:

“כך הוחלט - בעניין עמיר בע"מ נגד מ.צ.ק. בע"מ, [ע"א 20/70 \[3\]](#) - שכאשר הוסכם למסור לבוררות סכסוכים 'כתוצאה מהחוזה', לא רק תביעה שעילתה בחוזה אלא גם תביעת נזיקין בשל רשלנות שאירעה כתוצאה מהחוזה חייבת להימסר לבוררות. שקלתי אם הוא הדין גם בתביעת נזיקין בשל לשון הרע או אפילו בשל תקיפה, והגעתי למסקנה שאמנם כך הוא.”
[ע"א 105/75 הופר נ' קופת חולים של ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל, פ"ד כט \(2\) 509, 511 \(1975\)](#) (להלן: עניין הופר)

מכאן, שגם אם לא היתה לטענותיו הנוזיקיות של המבקש נגיעה ישירה להסכם שבינו לבין הקבוצה, ואין זה המצב בעניין שלפנינו, לא היה מקום לשלול, מניה וביה, את העברת הדיון בהן בפני המוסד לבוררות. גישה זו מתיישבת עם ההלכה לפיה משנדרש בית המשפט ליתן פרשנות לתניית בוררות, יבחר הוא, מבין הפרשנויות האפשריות, את הפרשנות לפיה על הסכסוך בין הצדדים להתברר במסגרת בוררות על פני פרשנות לפיה יש לברר את הסכסוך בפני בית המשפט [ראו: עניין Interton הנ"ל, פסקה 22; רע"א 853/91 בקל נ' אגודה שיתופית נהלל, פ"ד מת(1) 775, 780 (1994)]. הדבר נכון מקל וחומר, כאשר בבוררות מכוח [חוק הספורט](#) עסקינן.

13. סמכותם של מוסדות השיפוט הפנימיים של איגודי הספורט, ומוסדות הבוררות הפנימיים בכלל זה, פורשה בפסיקתו של בית משפט זה על דרך ההרחבה. הטעם לכך הוא, שגופים אלו, לרבות המוסד לבוררות שליד איגוד הכדורסל בישראל, הינם גופים פנימיים וולונטריים שיודעים טוב יותר מכל גוף שיפוטי מה הם צורכי חבריהם וכיצד יש לנהל את ענייניהם, כאשר החברים הכפיפו עצמם מרצון לשלטונם של אלו ובכך ממילא הסכימו לקבל על עצמם את הכרעותיהם [ראו: ע"א 674/89 טורטן נ' ההתאחדות לספורט בישראל, פ"ד מה(2) 715, 727-728 (1991); ע"א 835/93 איגוד נ' אגוד אגודה שיתופית לתחבורה בישראל בע"מ, פ"ד מט(2) 793, 837 (1995)]. כן ראו: פלפל, בעמוד 159]. כך למשל, הבוררים במוסד לבוררות הינם משפטנים הבקיאים בתחום הספורט ובעלי הידע והכישורים המתאימים על מנת להכריע בצורה יעילה וצודקת בסכסוכים המתעוררים בתחום התמחותם, בין אם חוזיים ובין אם נזיקיים. נוסף על היתרונות הגלומים בהתדיינות בפני גופי השיפוט הפנימיים עבור בעלי הדין, הכרה בסמכותם הרחבה של גופים אלו מביאה לצמצום העומס השורר בבתי המשפט ולהפחתת העלויות הכרוכות בריבוי הליכים בפני ערכאות השיפוט המדינתיות, המוטלות בסופו של יום על הציבור הרחב. מגמה זו של מתן פרשנות רחבה לסמכותם של גופי השיפוט הפנימיים של מוסדות הספורט הולונטריים אף תואמת את כוונתו הברורה של המחוקק במסגרת סעיפים 10 ו-11 ל[חוק הספורט](#), להעביר את מכלול הסכסוכים הקשורים בנושא הספורט למוסדות השיפוט הפנימיים של האיגודים או ההתאחדויות השונות [ראו: פלפל, בעמודים 150, 169]. כן ראו את דברי ההסבר להצעת [חוק הספורט](#) התשמ"ז-1987, ה"ח 1840, בעמוד 274]. יפים לעניין זה דבריו של כבוד השופט אור שנאמרו ביחס לגופי השיפוט הפנימיים של איגוד הכדורסל דווקא:

“לאור האמור בסעיף 11 [לחוק הספורט](#), ברי, שלא רק כוונת הגורמים המוסמכים באיגוד, אלא גם כוונת המחוקק הייתה, שסכסוכים בעניינים הקשורים לפעולות במסגרת האיגוד יובאו לפני מוסדות הספורט הפנימיים של האיגוד.

כבר נקבע לא אחת לגבי גופים וולונטריים, שכשיש לאלה מנגנון של שיפוט פנימי, מן הראוי למצות אותם הליכי שיפוט פנימיים. הדבר ראוי, הן משום שכך קבעו אותם גופים וולונטריים, כשכל המצטרף אליהם יודע ומקבל על עצמו את ההוראות בדבר השיפוט הפנימי, והן משום שלמוסדות השיפוט של גופים אלה הידע והמומחיות, הקשורים בפעילות אותם גופים. וכך בענייננו... פנייה למוסדות השיפוט הפנימיים לצורך הכרעה בסכסוכים, קודם פנייה לבית המשפט, יהיה בה גם למנוע ריבוי מיותר של פניות חברי איגודים וולונטריים למיניהם לבית המשפט” [\[ע”א 463/90 איגוד הכדורסל בישראל נ’ ל.ב.ן. לקידום כדורסל נשים, פ”ד מד\(2\) 810, 806 \(1990\) \(להלן: עניין ל.ב.ן.\)\]](#).

נוכח כל האמור לעיל, אני סבור כי צדקו אפוא הערכאות דלמטה עת קבעו כי המוסד לבוררות מוסמך לדון בכל טענותיו של המבקש המועלות בכתב תביעתו.

הצדדים לבוררות

14. כזכור, טוען המבקש כי גם אם נראה בתקנון הסכם בוררות המחייב את הקבוצה ואת האיגוד, הרי משלא נזכרים בו הרשות ומרכז הפועל, לא יכולים האחרונים להיחשב כצד לבוררות מכוחו, כך שלא היה מקום לעכב את ההליכים בפני בית משפט השלום, למצער ככל שאלו נוגעים אליהם. אין בידי לקבל טענה זו. אכן, אין חולק כי הקבוצה והאיגוד הם צד לבוררות, כפי שעולה מן האמור בסעיפים 2(ב) ו-1(ד) לתקנון. אלא שלא יכול להיות חולק כי גם הרשות הינה צד לבוררות מכוח התקנון, אף אם שמה לא נזכר בו במפורש. הרשות הינה גוף פנימי של האיגוד אשר הוקם על פי תקנונו לשם פיקוח ובקרה על קבוצות הכדורסל הפועלות במסגרתו. כפי שקבע בית המשפט המחוזי, אין מדובר בהתאגדות עצמאית כי אם באורגן של האיגוד. משחל התקנון על האיגוד, ברי כי חל הוא גם על אורגן שלו, שפעולתו היא פעולת האיגוד עצמו, ויש על כן לראות גם ברשות כצד לבוררות [ראו: אוטולנגי, בעמוד 263, ה”ש 38]. מורכב יותר עניינו של מרכז הפועל, אשר אינו נזכר בתקנון כצד להליך הבוררות, שהינו עמותה רשומה המאגדת בתוכה אגודות ספורט שונות ובכלל זה את הקבוצה. קביעתו של בית המשפט המחוזי לפיה יש לראות גם במרכז הפועל כצד לבוררות נסמכה על הוראה מפורשת בהקשר זה בסעיף 5א לתקנון. אלא שבמסגרת השינוי שנעשה בתקנון,

במסגרתו הוסף לו סעיף 2(ט) הנ"ל, ככל הנראה (הואיל והצדדים לא התיחסו בטיעוניהם לנקודה זו), הושמט סעיף 5א האמור מן התקנון, כאשר בגרסה המעודכנת שלו אשר צורפה על ידי המבקש כנספח ח' לבקשת רשות הערעור, סעיף זה אינו בנמצא. ואולם, אף אם הסתמכותו של בית המשפט המחוזי על סעיף 5א הנ"ל היתה מוטעית, הגם שלא באשמתו, הרי שלדידי מסקנתו הסופית לפיה יש לראות גם במרכז הפועל כצד לבוררות בעינה עומדת, וזאת מכוח דיני הבוררות הכלליים. במה דברים אמורים?

בעוד שמרכז הפועל מסכים, ואף מבקש, כי גם עניינו יתברר בבוררות יחד עם ענייניהם של המשיבים האחרים, שכאמור הינם צד לבוררות, דווקא המבקש – התובע – הוא זה שמתנגד לכך. ככלל, יכול אדם להצטרף, מתוך ידיעה והסכמה, להסכם בוררות קיים מקום בו הסכם זה פתוח להצטרפות. במקרה כזה הופך אותו אדם צד להסכם הבוררות, בדומה לצדדים המקוריים לו. במקרה שלפנינו, התקנון מחיל עצמו על כל קבוצה או שחקן הנרשמים באיגוד, כך שביחס אליהם ניתן לראות בו כ"הסכם בוררות" הפתוח להצטרפות [ראו: סעיף 1(ג) לתקנון]. ואולם, אין זה המצב ביחס למרכז הפועל אליו אין בתקנון התיחסות כלשהי. הלכה היא כי במקרה בו מבקש אדם שאינו צד לבוררות להצטרף אליה, על מנת שניתן יהיה לצרפו כמבוקש על ידו יש צורך בהסכמת הצדדים להסכם הבוררות המקורי לכך [ראו: אוטולנגי, בעמודים 91-92]. ככלל, בהיעדר הסכמה כאמור, לא יכול מי שאינו צד להסכם הבוררות לבקש עיכוב הליכים כנגדו לצורך העברתם לבוררות [ראו: רע"א 1903/97 עיריית תל-אביב-יפו נ' התחנה המרכזית החדשה בתל-אביב בע"מ (פורסם בנבו), 4.11.97], פסקה 4]. ואולם, הדבר נתון תמיד לשיקול דעתו של בית המשפט הדין בבקשת עיכוב ההליכים [ראו: אוטולנגי, בעמודים 263-264]. כך, יכול ובמקרים מסוימים, בהם התביעה מכוונת כנגד מספר נתבעים בצוותא חדא, כאשר בין מרביתם לבין התובע קיים הסכם בוררות וכאשר מבקש הנתבע הנוסף אשר אינו צד להסכם הבוררות, בהסכמת יתר הנתבעים, להצטרף להליכי הבוררות, יורה בית המשפט על עיכוב הליכים גם בעניינו של נתבע זה, חרף התנגדותו של התובע להצטרפותו לבוררות [השוו: רע"א 4913/92 אלדא - סוכנות נסיעות בע"מ נ' בוא ניסע בע"מ (פורסם בנבו), 20.6.2003]. עיכוב הליכים כנגד מי שלא היה צד מקורי לבוררות ייתכן במקרים בהם בית המשפט יסבור כי הימנעות מפיצול הדיון בין הבוררות לבית המשפט מחויבת מכוחם של שיקולי יעילות ונוחות, שכן פיצול כאמור יהיה בלתי סביר בנסיבות העניין, וכאשר לא נגרם בשל כך אי צדק ועיוות דין לתובע [השוו: אוטולנגי, בעמוד 306, ה"ש 94]. מקרים אלו יהיו, מטבע הדברים,

חריגים ויוצאי דופן. אני סבור כי כזה הוא המקרה שלפנינו וכי צדק בית משפט השלום בהחליטו לעכב הליכים גם בעניינו של מרכז הפועל ולהעביר את בירור התביעה כולה למוסד לבוררות.

15. ראשית, הבוררות בעניין שלפנינו איננה, כאמור לעיל, בוררות "רגילה" מכוחו של הסכם בוררות, כי אם בוררות סטטוטורית שהינה פרי מצוותו של המחוקק. סמכות השיפוט הבלעדית שהוקנתה למוסד לבוררות בעניינים המנויים בתקנון, הוקנתה לו על ידי המחוקק ולא על ידי הצדדים הפרטיים, דהיינו השחקנים, הקבוצות או האיגוד [ראו: פלפל, בעמוד 169], ויש הסבורים כי "בוררות כזו הינה, למעשה, בבחינת בית-דין מיוחד" על כל המשתמע מכך [ראו: דב לויין טריבונלים שיפוטיים במדינת ישראל – בתי דין מיוחדים ופנימיים 17, 20 (1969) (להלן: לויין)]. בנסיבות אלה נחלש האלמנט ההסכמי הגלום בדרך כלל בפניה לבוררות (הגם שבמקרה דנן אין הוא נשלל לחלוטין, שכן בא הוא לידי ביטוי בעצם ההצטרפות הרצונית של השחקן, במקרה זה המבקש, לאיגוד ובקבלת מרות התקנונים של האיגוד, לרבות תקנון הבוררות, על עצמו), וכתוצאה מכך נחלשת גם הדרישה לקבלת הסכמתו של התובע לבקשת הצטרפותו של נתבע נוסף כצד לבוררות, כאשר הנתבעים האחרים מסכימים להצטרפותו. ומכל מקום, גם שיקולי יעילות והרצון למנוע כפל דיון באותן סוגיות עצמן שיביא להכבדה על בעלי הדין ועל המערכת, כמו גם הרצון והצורך למנוע אפשרות של הכרעות סותרות, תומכים בעיכוב ההליכים גם בעניינו של מרכז הפועל [השוו: רע"א 985/93 אלרינה אינווסטמנט קורפוריישן נ' ברקי פטה המפרים (ישראל) בע"מ, פ"ד מח(1) 397, 405 (1993)]. כל עילות התביעה המפורטות בכתב תביעתו של המבקש, פרט לעילה החוזית ה"טהורה" המופנית כנגד הקבוצה בלבד, מכוונות כנגד כל המשיבים, לרבות מרכז הפועל. משכך, ומשדיון בעילות אלה ביחס לכל המשיבים, מלבד מרכז הפועל, יתקיים בפני המוסד לבוררות, הרי שדיון מקביל באותן עילות עצמן ובאותה מסכת עובדתית בדיוק בפני בית המשפט בעניינו של מרכז הפועל בלבד, יכביד על מערכת המשפט, העמוסה ממילא, שלא לצורך ועלול להביא להכרעות סותרות בדבר אחריות המשיבים לנזקי המבקש, ככל שיהיו כאלה, דבר שיקשה על הוצאתן לפועל. יתר על כן, הבוררים המאיישים את המוסד לבוררות הינם משפטנים מקצועיים ויש להניח כי צברו, מתוקף תפקידם, ידע וניסיון בסוגיות העולות במסגרת תביעתו של המבקש, כך שאין חשש כי ייגרם לו אי צדק או עיוות דין עקב העובדה שגם עניינו של מרכז הפועל יידון בבוררות, מה גם שסוגיות אלה תידונה ממילא על ידי המוסד לבוררות בעניינם של המשיבים האחרים. נוכח כל האמור לעיל, אני סבור כי בנסיבותיו המיוחדות של מקרה

זה יש לעכב הליכים גם בענייניו של מרכז הפועל, כך שהמוסד לבוררות יוכל לדון גם בענייניו של האחרון במסגרת הדיון הכולל בתביעתו של המבקש. הדבר אף מתיישב עם הגישה המרחיבה בדבר סמכותם של גופי השיפוט הפנימיים של ארגוני הספורט, עליה עמדתי לעיל.

טעמים מיוחדים שלא לעכב הליכים

16. אם כן, במקרה שלפנינו מתקיימים התנאים המנויים בסעיף 5 [לחוק הבוררות](#) לשם עיכוב הליכים והעברת הדיון בתביעת המבקש לפני המוסד לבוררות. אומנם, בהתקיים התנאים הכלולים בסעיף הנ"ל ככלל ייעתר בית המשפט לבקשה לעיכוב הליכים ואולם, מורנו סעיף 5(ג) [לחוק הבוררות](#) כי "בית המשפט רשאי שלא לעכב את ההליכים אם ראה טעם מיוחד שהסכסוך לא יידון בבוררות". בשוקלו אם להורות על עיכוב הליכים בתובענה, עשוי בית המשפט להביא בחשבון שיקוליו שיקולים שונים, לרבות זיהויו של הבורר, או של מוסד הבוררות, עם אחד הצדדים לבוררות וקיומו של חשש כי הבורר לא יוכל להינתק מקשרו זה במסגרת הדיון בבוררות [ראו: [רע"א 1860/02](#) חברת מלונות דן בע"מ נ' ITF INDUSTRIAL CONSTRUCTION OF DOORS (פורסם בנבו), 26.5.2002], פסקה 7. כן ראו: אוטולונגי, בעמוד 285], כמו גם היותו של הסכסוך הנדון בעל חשיבות ציבורית המחייבת דיון בו בבית משפט בלבד [ראו: [רע"א 1139/99 כפר מחולה – מושב עובדים של הפועל המזרחי להתיישבות שיתופית בע"מ נ' בית שאן חרוד – אגודה שיתופית של משקי עובדים לתובלה בע"מ, פ"ד נד\(4\) 262, 272-273 \(2000\); רע"א 3614/97 אבי יצחק נ' חברת החדשות הישראלית בע"מ, פ"ד נג\(1\) 26, 47 \(1998\); פסקי הדין של השופטים צ' ברנזון וח' כהן בע"א 550/75 מורלי נ' בגון, פ"ד ל\(2\) 309 \(1976\)\]. כן ראו: אורי שטרומן ספר הבוררות 80 \(2001\) \(להלן: שטרומן\); ישראל שמעוני אופק חדש בבוררות – דיני בודרות עם ערכאת ערעור 221 \(2009\)\]. מכל מקום, הנטל להוכיח ולשכנע את בית המשפט כי אין לעכב את ההליכים במקרה הנדון, הוא על המתנגד לבקשה לעיכוב הליכים. לטענת המבקש, שקילת השיקולים הנזכרים לעיל במקרה שלפנינו צריכה להוביל אל המסקנה כי אין מקום לעכב את הדיון בתובענה שהוגשה על ידו לבית משפט השלום. איני סבור כך.](#)

17. כאמור לעיל, אין עניינינו בבוררות "רגילה" אשר יונקת כוחה מהסכם בוררות בין הצדדים, כי אם בבוררות סטטוטורית הנכפית עליהם מכוח [חוק הספורט](#). הלכה היא כי במקרים כגון דא, חרף האמור בסעיף 5(ג) [לחוק הבוררות](#), אין לבית המשפט שיקול דעת אם לעכב את ההליכים שבפניו אם לאו, והוא חייב לעכב את ההליכים ולהעביר

את הדיון לבוררות [ראו: עניין ל.ב.ן. הנ"ל, בעמוד 812. כן ראו: אוטולנגי, בעמוד 282; לוין, בעמוד 17]. הנה כי כן, משקבעתי כי מתקיימים במקרה דנן כל התנאים המנויים בסעיף 5 [לחוק הבוררות](#) לשם עיכוב הדיון בתובענה של המבקש ומאחר שהבוררות נשוא הבקשה דנן היא בוררות סטטוטורית, היה על בית משפט השלום לעכב את ההליכים. משכך, יש לדחות את השגות המבקש על כך שההליכים בתובענה אכן עוכבו על ידי בית המשפט. מעבר לנדרש, אציין כי אין בטענות המבקש בהקשר זה ממש גם לגופן.

18. אשר לטענת המבקש לפיה בהיות המוסד לבוררות גוף הנתון לפיקוחו של האיגוד קיים חשש למשוא פנים מצידו והטיית הדין לרעת המבקש, הרי שכפי שקבע בצדק בית המשפט המחוזי, טענה זו נטענה בעלמא, מבלי שהונחו ראיות מספיקות לקיומו של חשש כאמור. כבר נקבע לא אחת כי אין די בחברותם של בוררים במוסד שנגדו מתקיימת הבוררות, כשלעצמה, כדי לפוסלם מלדון בסכסוך שבין המוסד לבין בעל דין אחר וכי לשם קבלת הטענה בדבר משוא פנים במקרים מעין אלו על הטוען לפרוס תשתית ראייתית מתאימה שתטיל ספק באובייקטיביות של הבוררים [ראו: [ע"א 523/67 רחנבלום נ' קופת חולים של ההסתדרות הכללית של העובדים העברים בישראל, פ"ד כב\(1\) 353, 358-359 \(1968\)](#); עניין הופר הנ"ל, בעמוד 512; [ע"א 234/81 ירמה נ' "מזרע" קבוץ השומר הצעיר להתישבות שתופית בע"מ, פ"ד לו\(4\) 113, 118 \(1982\)](#) (להלן: עניין ירמה). כן ראו: שטרזמן, בעמודים 108-109]. יפים לעניין זה דבריו של כבוד השופט לנדוי (כתוארו אז):

"אכן, בית-המשפט חייב להיות רגיש מאוד לכל חשש של עוול ועיוות-דין על-ידי משפט חברים או טריבונל פנימי אחר. אך מצד שני, אל לו להתערב אלא אם קיים יסוד כלשהו לחשש זה ברציות שהובאו לפניו, אם רציות ישירות ואם בנסיבות הענין כפי שהוכחו... אין להרשות שהעלאת טענה סתמית על חשש למשוא-פנים תספיק כדי להוציא את הענין מתחת ידי משפט החברים, כי בדרך זו תעורר סמכותו של משפט החברים מיסודה." [בר"ע 127/69 "דן" אגודה שיתופית לתחבורה ציבורית בע"מ נ' אסא, פ"ד כד(1) 323, 330 (1970)]

בעניין שלפנינו, לא רק שנמנע המבקש מלהביא ראיות שיעידו על קיומו של חשש למשוא פנים אצל מי מן הבוררים המכהנים במוסד לבוררות, אלא שככל הידוע לנו טרם מונה בורר שידון בסכסוך נשוא הערעור דנן, וגם בשל כך דין טענותיו

הכלליות והסתמיות של המבקש להידחות. יתר על כן, כל חבריו של המוסד לבוררות הם משפטנים המתמנים לתפקידם על ידי נשיאות בית הדין העליון של האיגוד [סעיף 4(ב) לתקנון] וככל גוף שיפוטי מוטלת גם עליהם החובה לנהוג באובייקטיביות ובנאמנות מלאה כלפי בעלי הדין [אוטולנגי, בעמוד 431]. חזקה עליהם כי אכן ינהגו כך. ואולם, אם יסבור המבקש במהלך הבוררות כי הבורר שדן בה נוהג בו איפה ואיפה ויביא ראיות שיבססו סברה זו, יוכל הוא לפנות לבית המשפט ולעתור לקבלת הסעדים המתאימים בנסיבות העניין.

19. בניגוד לטענת המבקש, איני סבור כי תביעתו מעוררת סוגיה בעלת חשיבות ציבורית המצדיקה הימנעות מעיכוב הליכים במקרה זה. המדובר בתביעה כספית פרטנית של שחקן כדורסל יחיד אשר בדומה למרבית התביעות החוזיות או הנזיקיות אינה משליכה אלא על חובותיהם וזכויותיהם של הצדדים לה. גם טענותיו של המבקש בכל הנוגע לבטלותן או אי תחולתן במקרה זה של תקנות הביטוח, אשר קובעות את סכומי הביטוח המזעריים בהם יש לבטח את השחקנים, הועלו על ידו בכתב התביעה באופן אגבי, לצורך קביעת גובה הפיצוי הראוי לדידו בגין הפרת חובת הביטוח על ידי המשיבים. מכאן שגם אם יש לראות טענות בדבר בטלות תקנות כטענות "קונסטרוקטיוניות" אשר אינן ראויות להידון בבוררות "רגילה", הרי כאשר הסכסוך בין המבקש למשיבים מתמצה בסופו של יום בעניינים כספיים בלבד, כך שלמעשה העניין החוקתי עולה במסגרתו באופן אינצידנטלי [ראו למשל: עניין ירמיה הנ"ל, בעמודים 117-116], אין כל מניעה כי גם סכסוך כאמור יידון בבוררות [ראו: אוטולנגי, בעמוד 186]. ואולם, כאמור לעיל, ענייננו איננו בבוררות "רגילה", כי אם בבוררות סטטוטורית מכוחו של [חוק הספורט](#). בוררות כאמור יכול שתתקיים אף בעניינים בעלי אופי עקרוני וחוקתי, ובטלותן של תקנות בכלל זה [ראו למשל: עניין ל.ב.ג. הנ"ל בעמוד 811; [בג"ץ 11146/04](#) מימון נ' התאחדות לכדורסל בישראל (לא פורסם, 30.3.2005), פסקה 2; פלפל, בעמוד 150]. ודוק: ברי כי המוסד לבוררות אינו מוסמך להכריז על בטלותן של תקנות הביטוח, הואיל וסמכות זו מסורה לבית המשפט בלבד, אולם יכול הוא להחליט כי במסגרת הסכסוך הפרטני המתברר בפניו אין להיזקק להן, כפי שאף עולה מן האמור בסעיף 8(א) לתקנון אשר קובע כי הבוררים במוסד לבוררות אינם כפופים לדין המהותי. הינה כי כן, אין בנמצא טעם מיוחד כלשהו שלא לעכב את ההליכים ולהעביר את הסכסוך נשוא הערעור דנן לבוררות בפני המוסד לבוררות.

20. משהגעתי למסקנה זו, אני רואה מקום להידרש לבקשת הקבוצה מיום 17.4.2008 להוספת טיעון וראיה, אשר יש בהם, לשיטתה, לתמוך בטענות המשיבים, טענות אשר, כאמור לעיל, ממילא מקובלת עליי.

21. אשר על כן, אני סבור כי אין מקום להתערב בפסק דינו המנומק של בית המשפט המחוזי ויש לדחות לכן את הערעור. המבקש ישא בהוצאות המשיבים ובשכר טרחת עורכי דינם בסך 20,000 ש"ח אשר יחולק ביניהם באופן שווה, כאשר את האיגוד ואת הרשות יש לראות כגוף אחד לעניין זה.

ש ו פ ט

השופטת א' פרוקצ'יה:

אני מסכימה.

ש ו פ ט

השופט א' רובינשטיין:

א. אפתח בשורה התחתונה – מסכים אני לתוצאה שאליה הגיע חברי השופט דנציגר. היא משקפת את הפרשנות המקובלת לדין המצוי, בהמשך לקו שננקט מכבר בפסיקה, וגם את יישומו בהתאם לכתב התביעה שהגיש המבקש לבית משפט השלום, כפי שאפרט במקצת. עם זאת אבקש להוסיף הערות אחדות, שעיקרן הצורך – לטעמי – במבט מתחדש באשר ל"טוטאליות" או "כמעט טוטאליות" הקיימת בעניין הפנייתם של הליכים מסוג זה לבוררות הסטוטורית, וזאת נוכח מורכבות הנושאים העלולים לעמוד על הפרק בתביעות מעין אלה. דבריי עניינם פרשנות הדין המצוי תוך הצבעה על כיוון דין רצוי. כמובן ער אני למגמת הפסיקה שהביא חברי, באשר לפרשנות המרחיבה של תניית בוררות (ראו פסקאות 12-13 לחוות דעתו); ואולם, תמהני כשלעצמי אם זו לא הרחיקה לכת יתר על המידה.

ב. סבורני, כי כוונת המחוקק מתחילה בחוק הספורט, תשמ"ח-1988 ובתקנון היתה להטיל את חובת הבוררות באשר לעניינים הנוגעים לליבת הנושאים הספורטיביים, כמו חובות השחקן וזכויותיו החוזיות אל מול קבוצתו, והדברים עולים מסעיף 10 לחוק

הספורט, שלפיו התקנונים אמורים להסדיר "את הניהול התקין של הענף... לרבות תקנונים בדבר משמעת, שיפוט פנימי והעברת ספורטאים... שכר ותשלומים...". בדברי ההסבר לסעיפים 9-10 (כיום 10 ו-11) בהצעת [חוק הספורט](#), תשמ"ז-1987, הצעות חוק תשמ"ז, 271, 274 נאמר לעניין התקנונים והסדרי המשמעת – בחינת, כמובהר, מיסודו של מערך קיים – כי "הסדר זה רצוי משום שהוא מאפשר תגובה מהירה ומיידית על חריגות בפעילות הספורטיבית באותו ענף, כדי להבטיח פעילות ספורט רצופה וסדירה". ההתייחסות היא במיוחד לנושא המשמעת, ודומה כי ככלל יש לקרוא את שאר ענייני התקנונים בהקשר זה, ומכל מקום כך באשר לליבת היחסים החוזיים בין הגורמים הרלבנטיים, שחקן וקבוצה. כך גם הרוח הנושבת מסעיף 2 לתקנון המוסד לבוררות של איגוד הכדורסל, העוסק בנושאי הבוררות, שהיא במובהק – על פי מרבית סעיפיה – "רוח חוזית". איני סבור כי נושאי נזיקין בכלל היו אמורים מתחילה להיות חלק ממכלול זה, והתוספת מ-2002 לתקנון 1989 שהחריגה נזקי גוף מן הבוררות (סעיף ט') היתה צעד בכיוון הנכון, אף כי לא מלא לטעמי. אלא שחוששני כי היא משמיעה, אכן שמה שאינו נזקי גוף אינו מותר, והדבר זוקק עצמו - כדברי חברי - גם לביטוי הגורף "כל סכסוך", המופיע כידם הטובה של המנסחים ברישא לכל פסקאות סעיף 2 לתקנון, והמאפשר לקרוא לתוך היחסים החוזיים את נגזרותיהם הנזיקיות שאינן נזקי גוף. איני רווה נחת מכך, אך זהו כנראה מצב המשפטי המצוי".

ג. חברי ציין, אל נכון (פסקה 13 לחוות דעתו), כי "סמכותם של מוסדות השיפוט הפנימיים של איגודי הספורט, ומוסדות הבוררות הפנימיים בכלל זה, פורשה בפסיקתו של בית משפט זה על דרך ההרחבה. הטעם לכך הוא שגופים אלה, הינם גופים פנימיים וולונטריים שיודעים טוב יותר מכל גוף שיפוטי מה הם צורכי חבריהם וכיצד יש לנהל את ענייניהם, כאשר החברים הכפילו עצמם מראש לשלטונם של אלו ובכך ממילא הסכימו לקבל על עצמם את הכרעותיהם". כשלעצמי אבקש, בכל הכבוד, להציב סימן תהיה באשר לכוליותם - טוטאליות בלע"ז כאמור – של דברים אלה, וגם למצוטט על-ידיו מפי השופט - כתארו אז - אור בע"א 463/90 איגוד הכדורסל בישראל נ' ל.כ.ן. לקידום כדורסל נשים, פ"ד מד(2) 806, 810, המדגיש את הצורך במיצויים של הליכי שיפוט פנימיים בגופים הוולונטריים של מוסדות הספורט. ככלל, ככל שהמדובר בנושאים חוזיים, הדברים מסתברים, בשילוב שבין ההוראה הסטטוטורית שב[חוק הספורט](#) לבין חופש החוזים לעיצומו. אך ההפניה הסטטוטורית הנחרצת להליכי הבוררות, לא זו בלבד שיש בה פגיעה בחופש הפניה לערכאות ועל כן לדעתי אין לפרשה בהרחבת יתר, אלא שהיא גם שוללת מן המתדיין – ובעצם המתדיינים – את

אפשרות הערעור, למעט על פי העילות שבחוק הבוררות. יתר על כן, לפי סעיף 2(ח) לתקנון "הבורר פטור מלנמק את החלטתו", ופסקו - לפי סעיף 2(י) - הוא סופי, ואין עליו ערעור בפני בית הדין העליון של האיגוד (סעיף 2(ט"ו)). דברים אלה מצדיקים לטעמי לעת הזאת זהירות רבה במגמה המרחיבה של אדיקות בהעברה לבוררות, מה גם שעל פי המצב הקיים (וראו גם סעיף ה' להלן) דינה של בוררות זו כדין כל בוררות אחרת, (לגבי ביטול פסק או אישורו ראו אוטולנגי, בוררות דין ונוהל מה' 4, 972). אוסיף לכך תמרוז אזהרה, אליו אשוב, באשר למומחיות הבוררים בנושאי נזיקין, שאותה יש לוודא.

ד. אכן, בע"א 7162/06 שטרן נ' אגד [פורסם בבנו], נזדמן לי לומר כי "ער אני לגישה רווחת בבית משפט זה, הנובעת מטעמים שונים, שבהם בולט לדעתי כיום עומס תדיר הרובץ על בתי המשפט, לצמצם התערבות בתחומים כגון בוררות, טריבונלים פנימיים וכדומה". כוונתי היתה, בין השאר, לפסיקה כגון רע"א 2425/99 עיריית רעננה נ' י.ח. ייזום והשקעות, פ"ד נד(4) 481, 494 (השופטת פרוקצ'יה), שם עוצב מבט רחב לעניין סמכותם של גופי ערר מינהליים. אוסיף כי עוד לפני שנים ראיתי חרות לעצמי להביע את הדעה, כי יש מקום להרחבת האפשרות "לפתוח" פסק בורר על-ידי הליך ערעורי במקרים המתאימים (רע"א 2237/03 אפרים שועלי בנין והשקעות נ' המועצה המקומית תל מונד, פ"ד נט(4) 529, 546-549; וכן רע"א 8059/03 שיכון ופיתוח נ' דיוד לעולה [פורסם בבנו]). יש לטעמי לברך איפוא על התיקון מתשס"ט לחוק הבוררות, שבו הוסף סעיף 21א הקובע, כי אם קבעו צדדים להסכם בוררות שהפסק ניתן לערעור לפני בורר, ינמק הבורר את הפסק; וכן הוסף סעיף 29ב ובו נתאפשרה הסכמה לערעור על פסק בורר ברשות "אם נפלה בו טעות יסודית ביישום הדין אשר יש בה כדי לגרום לעיוות דין", וגם כאן נדרשת הנמקה. לדעתי יש מקום במבט צופה פני עתיד ל"חיבור" בין ההוראות הסטטוטוריות בחוק הספורט לחידושים בחוק הבוררות, ויפה שעה אחת קודם. חיבור זה עניינו, כי יתוקנו ההוראות בחקיקת הספורט כדי ליתן ביטוי לשינויים בחוק הבוררות. סבורני כי דבר זה יתאם את זכות הגישה לערכאות – וגם את הצדק.

ה. בשולי הדברים אוסיף, כי עינתי בפסק הדין בע"א 674/89 טורטן נ' ההתאחדות לספורט בישראל, פ"ד מה(2) 715, שבו נתקבל ערעור ובוטלה החלטה עונשית של ההתאחדות לספורט כלפי שני שחקנים שהשתתפו בתחרות שייט ביום הכיפורים. עם העיון הסכמתי, בכל הכבוד, עם דבריה של השופטת ד"ר דרורה פלפל בספרה הספורט בראי המשפט (1994), מעבר למישור המשפטי-עקרוני, וזה לשונה:

"סבורתני שלא אחטא לאמת אם אומר, כי דיוקן של ספורטאי ישראלי, המייצג את מדינת ישראל, כדיוקן של איש ציבור המייצג את מדינת ישראל, הוא שבהיותו בחו"ל במסגרת יצוג רשמית, לא יחלל ברשות הרבים את יום הכיפורים, אחד הימים הקדושים לעם היהודי, בין בציבור הדתי ובין בציבור החילוני. אפילו לא היו הוראות והנחיות של הועד האולימפי ושל המאמנים, הציפיה הסבירה של כל פרט ופרט בחברה הישראלית, וההתנהגות הערכית הנאותה של כל ספורטאי, היתה צריכה לגרום לכך שהוא עצמו, גם ללא כל הוראה, יכבד את אותו יום ולא ישתתף בפעילות תחרותית בו, תהיה הגדרתה אשר תהיה.

קדושת יום הכיפורים, לפחות למטרות יצוג רשמי, היא נורמה כה ערכית, שאין אפילו צורך להעלותה על 'ספר העבירות'. החלטה שלא נותנת את המשקל המתאים לנורמה זו, והגורסת כי הועדה יצרה נורמה חדשה 'משלה' לפי השקפת עולמה, שאינה יכולה, לכן, לחייב את הספורטאי כתוצאה מכך, מתעלמת ממהות המעשה שנעשה, ו'מייחדו'."

ז. מדוע בכל זאת, חרף נטיית לבי בראשית הדברים וכמתואר מעלה, החלטתי להצטרף לעמדת חברי השופט דנציגר? הדבר נעוץ בעיון בכתב התביעה שהגיש המבקש לבית משפט השלום, הכולל מגוון טענות, שיסודן וליבתן במישור החוזי, והעילות הנזיקיות משתלשלות מן הקשר החוזי. על כן, במונחי הדין הקיים על פי התקנון, כשאין התביעה מוגדרת כתביעת נזקי גוף אף אם היא משיקה לה, כשהפרת חובת הביטוח הנטענת מקורה מטבעה בעצם היחסים החוזיים של המבקש עם הנתבעים או מי מהם, מקום שהרשלנות הנטענת קשורה באי עריכת ביטוח, ועוד כיוצא בזה – ההפניה לבוררות מחייבת. ביתר שאת כך, כאשר טענות המבקשת לגבי התקנות (ספקן אני כשלעצמי לגבי טענת הבטלות) עניינן [תקנות הספורט](#) (ביטוח) תשנ"ה-1994, קרי – המאטריה בה עסקינן בתביעה. עם שנושא הנזיקין אינו מבוטל בתביעה, שורשיו ביחסים החוזיים כאמור, וכדברי השופטים זוסמן וויתקון בפסיקה שציטט חברי, ([ע"א 20/70 עמיר נ' מ.ד.ק. בע"מ, פ"ד כד \(1\) 692, 694, וע"א 105/75 הופר נ' קופת חולים, פ"ד כט \(2\) 509, 511 \(בהתאמה\)](#))). חוששני איפוא שאין מנוס מן התוצאה אליה הגיעו בתי המשפט הקודמים וחברי, גם אם ההנמקה הגורפת אינה נחלת שלי.

ח. בטרם חתימה, אציע את אלה:

ראשית, כיון שהמדובר במאטריה שבמהות כוללת ענייני נזיקין (ואף משיקה לנזקי גוף), הבורר שימונה צריך להיות מיומן גם באלה. ראוי גם כי ינמק את פסקו – הוא אמנם פטור מהנמקה על פי התקנון, כאמור, אך אין פירוש הדבר שאינו רשאי לנמק, וחשוב שיעשה כן בנסיבות.

שנית, במבט צופה פני עתיד נראה לי נכון – כאמור – כי התקנון בו עסקינן יתוקן ויכלול חובת הנמקה, וכן - ברוח התיקון [לחוק הבוררות](#) - אפשרות למדרג ערעורי פנימי בבוררות.

שלישית, [תקנות הספורט](#) (ביטוח) כוללות סכומי ביטוח מזעריים הנראים בעיני קטנים מדי במונחי ימינו אלה - למשל הפיצוי על אי כשירות לעבודה מדבר בסכומים של 100 ו- 400 נח לשבוע, ודי בכך כדי לתהות; מאז קביעת הסכומים חלפו חמש עשרה שנה ודומה שהגיעה עת עדכון.

ש ו פ ט

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט י' דנציגר.

ניתן היום, ט"ז בתשרי תש"ע (4.10.09).

א' פרוקציה 54678313-180/07

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט

העותק כפוף לשינויי עריכה וניסוח. 07001800_W05.doc חכ
מרכז מידע, טל' 6593666-02; אתר אינטרנט, www.court.gov.il
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[הודעה למנויים על עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו - הקש כאן](#)